

Raahen kaupungin yhteinen ohjeistus oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan käytänteet

Tässä luvussa esitellään Raahen kaupungin perusopetuksessa käytössä olevat kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja kiusaamistapausten selvittelyyn tarkoitetut ohjelmat sekä esi- ja perusopetuksessa käytössä olevat toimenpiteet koskien väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ennaltaehkäisyä, niihin puuttumista sekä jälkiseurantaa.

Päiväkotien esiopetuksessa käytetään Raahen varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelmaa. Kouluilla toteutetaan kiusaamisen ennaltaehkäisyssä ja mahdollisten kiusaamistapausten selvittämisessä KiPu – Kiusaamiseen puuttumisen -menetelmää osana perusopetuslain (29§) säättämää yhteisöllistä opiskeluhuoltoa (4§).

KiPu-menetelmästä löytyy koulun aikuisille neuvoja, mitä tehdä, jos epäilee tai havaitsee kiusaamista. Kiusaamiseen puututaan aina kun se tulee koulun aikuisten tietoon. Kouluissa toimivat henkilökunnan jäsenistä kootut KiPu-tiimit, joiden jäsenet nimetään kouluilla vuosittain. KiPu-tiimin jäsenet ovat tarvittaessa luokanvalvojan/luokanopettajan mukana selvittämässä, kirjaamassa ja käsittelemässä kiusaamistapauksia. Menetelmästä tiedotetaan huoltaja ja oppilaita säännöllisesti lukuvuoden alussa ja vanhempainilloissa sekä painotetaan kiusaamistapausten tuomista matalalla kynnyksellä koulun aikuisten tietoon, jolloin niihin pystytään puuttumaan viipymättä. Lisäksi keskeisillä paikoilla koulurakennuksissa on qr-koodeja, joiden kautta oppilaat pääsevät helposti raportoimaan koettua tai havaittua kiusaamista.

KiPu-käsittelyt kirjataan Wilma-lomakkeisiin, joihin yksilöidään selvitykset, seurantalaverit ja mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Ennaltaehkäisy

- Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön toteuttaminen ja koulu yhteisön toimintakulttuurin kehittäminen on tärkeää väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi. Koulussa harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja tehostetusti kolmannella vuosiluokalla sekä kaikilla muilla vuosiluokilla vähintään teemapäivien yhteydessä. Materiaalina tähän on käytössä Hyvän tuulen askeleet -hyvinvoinnin vuosikello, Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusmateriaalipaketti ym. vastaavat materiaalit.
- Koulu yhteisössä työskentelevät aikuiset ovat tietoisia, että heidän toimintatapansa sekä vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit välittyvät oppilaille.
- Jokainen koulu yhteisössä kasvatuksessa, opetus- ja ohjaustilanteissa sekä valvonnassa työskentelevä toimii niin, että väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän uhka on mahdollisimman pieni.

- Opiskeluhuollossa ryhdytään viipymättä toimenpiteisiin koulu yhteisön, luokkien tai pienempien ryhmien ilmapiirin parantamiseksi suuntaamalla näihin esim. sosiaalisia taitoja kehittäviä menetelmiä.

Seuranta

- Opiskeluhuollossa opettajan/luokanvalvojan kanssa seurataan luokkien ja koko koulun ilmapiiriä.
- Seurannassa hyödynnetään erilaisia kyselyitä.
- Opettaja ja luokanvalvoja kysyvät huoltajien ja oppilaiden tapaamisissa, kokeeko oppilas väkivallan, kiusaamisen tai häirinnän uhkaa koulussa tai koulumatkalla.

Puuttuminen

- Jokainen koulu yhteisössä työskentelevä puuttuu heti havaitessaan suoraa tai epäsuoraa sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia.
- Jokainen koulu yhteisössä työskentelevä puuttuu heti havaitessaan kiusaamista, häirintää tai muuta ei-toivottua tai aggressiivista käyttäytymistä.
- Aikuinen puuttuu heti oppilaiden kiusaamistapauksiin.
- Jatkuvampaan kiusaamiseen puututaan Kiusaamisen puuttumisen mallin mukaisesti.
- Oppilaiden epäasialliseen käyttäytymiseen puututaan kurinpitomenettelyillä.
- Koulun tai luokan ilmapiiriä voidaan myös käsitellä yhdessä huoltajien, kuraattorin ja koulupsykologin kanssa.
- Tarkemmat ohjeet erilaisten tilanteiden hoitamiseen löytyvät Kiusaamiseen puuttumisen mallista, Kriisioppaasta sekä Kurinpito- ja turvaamistoimet Raahen perusopetuksessa - ohjeistuksesta. Kaikki em. ohjeistukset löytyvät Turvakansiosta (sähköinen Google Drive -kansio).

Jälkiseuranta

- Jälkiseurannassa noudatetaan aiemmin mainittujen ohjeistusten mukaista toimintamallia.